

De suikerbiet en haar teelttechniek

PVBC - PROGRAMMA VOORLICHTING BIET-CICHOREI, IN HET KADER VAN DE PRAKTIJKCENTRA

SBR/RTD: zo herken je deze ziekten

Nieuwe plagen en ziekten duiken regelmatig op in de landbouw en de suikerbiet vormt daarop geen uitzondering. In onze buurlanden gaat er immers veel aandacht uit naar SBR/RTD. Deze ziekten veroorzaken aanzienlijke opbrengstverliezen en het is van essentieel belang dat ook België zich hiermee bezighoudt, om zo goed mogelijk voorbereid te zijn mocht deze ziekten in onze regio's opdagen.

Wat is SBR ?

In werkelijkheid wordt het woord SBR (afkorting voor *Syndrome des Basses Richesses*) vaak gebruikt als het over de twee ziekten gaat. Achter dit woord gaan dus zowel SBR (veroorzaakt door *Candidatus Arsenophonus phytopathogenicus*) als RTD (*Rubbery Taproot Disease*, veroorzaakt door *Candidatus Phytoplasma solani*) schuil. Deze worden vaak met elkaar verward omdat hun biologie en symptomen sterk op elkaar lijken. Het gaat in feite om bacteriële ziekten die worden overgedragen door cicaden, zuigende, stekende insecten. De vergelijking kan gemaakt worden met de beter bekende virale vergelingsziekte: bij vergelingsziekte is de vector een bladluis, terwijl dit bij SBR een glasvleugelcicade is. De bladluis brengt virussen over, terwijl de glasvleugelcicaden in dit geval bacteriën overbrengen. Let wel, er bestaan veel verschillende cicaden, maar slechts enkele (waaronder *Pentastiridius leporinus*) zijn vectoren van SBR/RTD.

Figuur 1: Veld aangetast door SBR.

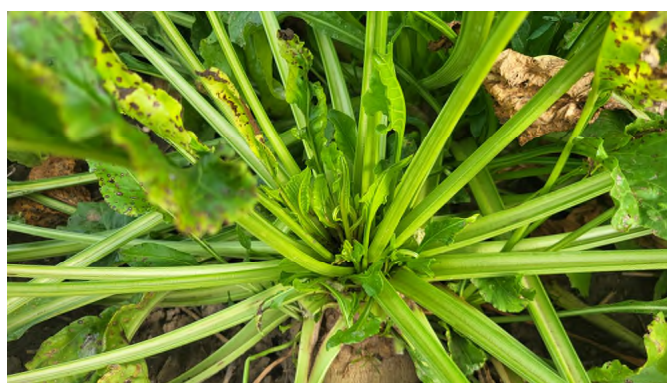
Eigenlijk is SBR niet zo heel 'nieuw'. Het werd voor het eerst waargenomen in Frankrijk (in Bourgondië en Franche-Comté) in 1991, vandaar ook de Franse naam *Syndrome des Basses Ri-*

chesses. SBR bleef vrij beperkt in Frankrijk (momenteel nog terug te vinden in de Elzas), maar kent de laatste jaren een sterke uitbreiding, vooral in Duitsland en Zwitserland. In Duitsland zijn meer dan 50.000 ha getroffen.

Wat zijn de symptomen van deze ziekten?

SBR (*Syndrome Basses Richesses*)

De symptomen verschijnen vanaf het begin van de herfst (eind augustus – begin september), 2 tot 4 maanden na de besmetting van de bieten op het veld. Op bladniveau ziet men een vergeling van de oudere bladeren en een sterke productie van jonge, lancetvormige en asymmetrische bladeren.

Figuur 2: Bladsymptomen gerelateerd aan SBR. Geelverkleuring van de oudste bladeren. Intense productie van jonge, lancetvormige en asymmetrische bladeren.

Figuur 3: Jonge bietenbladeren. Links: lancetvormige en asymmetrische bladeren van een biet aangetast door SBR, en rechts: jonge bladeren van een gezonde biet. (Bron: ITB)

Op wortelniveau ziet men een zwartverkleuring van de vaatbundels van de wortel.

Figuur 4: Wortelsymptomen gerelateerd aan SBR: bruine vaatbundels.

RTD (Rubbery Taproot Disease)

Net zoals bij SBR verschijnen de symptomen vanaf het begin van de herfst (eind augustus – begin september). Op bladniveau wordt de *Rubbery Taproot Disease* gekenmerkt door een vergeling van de oudere bladeren, verwelking van de plant gevolgd door necrose van de bladeren, beginnend bij de oudste. In tegenstelling tot SBR wordt de wortel zacht (ook in afwezigheid van droogte) en rubberachtig. De wortelpunt buigt maar breekt niet. Er treedt geen zwartverkleuring van de vaatbundels in de wortel op.

Figuur 5: Wortelsymptomen van RTD: rubberachtige wortel.

Wat zijn de opbrengstverliezen?

De opbrengstverliezen kunnen zeer groot zijn. Beide ziekten hebben invloed op zowel de wortelopbrengst als het suikergehalte, maar zoals de naam al aangeeft, heeft SBR een grotere impact op het suikergehalte, terwijl RTD vooral de wortelopbrengst beïnvloedt.

Wat wordt er in België gedaan?

Hoewel SBR/RTD nog niet in België is vastgesteld, volgt het KBIVB de voortgang van deze ziekte nauwgezet op in samenwerking met de buurlanden. Vorig jaar is een monitoring gestart om de eerste cicadenvluchten in ons land te detecteren. Uiteraard volgt het KBIVB ook nauwgezet het onderzoek en de bestrijdingsmethoden in andere landen om dit zo goed mogelijk aan te pakken. Dit jaar werden 16 velden gevolgd om de aankomst van cicaden te monitoren met behulp van plakvallen.

Figuur 6: Vallen om glasvleugelcicaden in de bietvelden te vangen.

Het KBIVB stelt ook protocollen op in het laboratorium om deze ziekten te kunnen detecteren in bietenmonsters. Het doel is dus zowel om de aankomst van de problematische cicaden in onze regio's te detecteren als om de ziekten zelf op te sporen.

Wat te doen bij twijfel ?

Als u verdachte symptomen opmerkt zoals beschreven in dit artikel, neem dan contact op met het KBIVB — André Wauters (a.wauters@kbivb.be / 0496/55.75.08) of met de landbouwkundige van uw suikerfabriek.